

Sjunde söndagen i Treenighetstid

Efterföljelse och helighet – Det helgade livets söndag

2. Mos 20:1-17; Jak 2:8-13; Matt 5:17-19; Ps. 28:1-4

I Guds; Faderns och Sonens och den Helige Andes namn.

Söndagens tema är efterföljelse och helighet. Med dagens läsningar ställs vi inför en för många besvärlig fråga; den om huruvida lagen gäller oss. Vi hörde i första läsningen de bud som Mose tog emot av Herren, de vi känner som Tio Guds bud och som kan sägas sammanfattar den del av Mose lag som berör det moraliska och religiösa, det vill säga relationen till Gud och medmänniskan (men inte de bud som rör nationen och [tempel]kulten).

Lagen har uppenbarats av Gud i två faser: Först som den skrivna lagen (Mose lag) och sedan genom och i form av Evangeliet. Under det gamla förbundets tid gavs också de profetiska orden om den lagens fullbordan som Evangeliet vittnar om, nämligen Jesus Kristus.

Profeten Jeremia förkunnade Herrens ord att ”Jag skall lägga min lag i deras inre och skriva den i deras hjärtan. Jag skall vara deras Gud och de skall vara mitt folk.”¹

Och Jesu ord om lagen hörde vi idag: ”Tro inte att jag har kommit för att upphäva lagen eller profeterna. Jag har inte kommit för att upphäva utan för att uppfylla. Jag säger er sanningen: Innan himmel och jord förgår ska inte en bokstav, inte en prick i lagen förgå, inte förrän allt har skett.”²

Ja, lagen gäller. Tio Guds bud är för oss kristna bindande. Och syftet med dessa rättesnören är att vi människor behöver dem. De är alltså till vår hjälp och de har givits oss i kärlek för att vi skall kunna leva i helighet och efterföljelse.

Det är just precis det allt handlar om! Huvudbudskapet i Gamla testamentet och grunden för allt liv var att Guds folk skulle få del i Hans helighet. Herren sade till Mose: ”Säg till Israels barns hela menighet: Ni skall vara heliga, ty jag, Herren, er Gud, är helig.”³ Detta var syftet med hela Mose lag; i budorden; i allt som sades om moral och tillbedjan.

¹ Jer 31:33

² Matt 5:17-18

³ 3. Mos 19:1-2

Jesus, som vi hörde kom för att fullborda lagen, refererar direkt till Mose lag. I Evangeliet berättas om en av de skriftlärda som frågar Jesus: ”Vilket är det främsta av alla buden?” Jesus svarade: ’Det främsta är detta: Hör Israel! Herren vår Gud, Herren är en. Och du ska älska Herren din Gud av hela ditt hjärta, av hela din själ, av hela ditt förstånd och av hela din kraft. Sedan kommer detta: Du ska älska din nästa som dig själv. Inget annat bud är större än dessa.’ Den skriftlärde sade: ’Du har rätt, Mästare, det är sant som du säger. Han är en, och det finns ingen annan än han. Och att älska honom av hela sitt hjärta och av hela sitt förnuft och av hela sin kraft och att älska sin nästa som sig själv, det är mer än alla brännoffer och andra offer.’ När Jesus hörde att mannen hade svarat klokt, sade han till honom: ’Du är inte långt från Guds rike.’”⁴

Han kopplar här, i sitt svar till den skriftlärde, direkt till budorden och vår relation till Gud och medmänniskor. Hans svar är Tio Guds bud i kondensat. Och han gör avslutningsvis också en koppling till lagens syfte, nämligen deltagandet i Guds rikets evighet.

Men med det upphävs inte de övriga buden. Att detta, det ’dubbla kärleksbudet’, skulle ersätta lagen är ett missförstånd. För det hade inneburit att Evangeliet, som ju är lagen, är överflödigt. Vi hörde Jakob skriva till dem som levde spridda bland hedningarna: ”Om ni uppfyller den kungliga lagen enligt Skriften: Du ska älska din nästa som dig själv, då gör ni rätt. [men] Den som håller hela lagen men bryter mot ett enda bud är skyldig till allt.”⁵

För att leva i efterföljelse, på väg mot helighet, krävs också av oss att lagen omsätts i handling. Att leva Evangeliet är att praktisera lagen. Samme Jakob skriver om att lägga bort all orenhet och all ondska; att ödmjukt ta emot ordet som är inplanterat i er och som har makt att frälsa era själar. ”Var ordets görare, inte bara dess hörare, annars bedrar ni er själva.”⁶

Helighet är alltså i vår judeo-kristna tradition något eftersträvansvärd. Det är, eftersom det är Guds vilja, nedlagt i oss som människor och i allt liv. Livet är heligt och om vi håller oss i denna helighet gör vi Guds vilja.

Även utanför den kristna världen pratar man om livets okränkbara värde. Och intressant är att ordet helig, från det fornnordiska *helagber*, betyder ’okränkbar’, ’fridlyst’ – något som anses stå i nära förbindelse med det gudomliga.

Begreppet *helig* har vi övertagit från judendomen där det hebreiska ordet för helig betyder ’annorlunda’ eller ’avskild från’.

Att leva som kristen; att leva Evangeliet, är att skilja sig från den övriga världen. Det är att vara annorlunda. Det är att ha en annan standard som främjar rättfärdighet. Det är att i dopet tillhöra Treenig Gud.

⁴ Mark 12:28-34

⁵ Jak 2:8-10

⁶ Jak 1:21-22